

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 „
Negyedévre ——— 6 „
Egy hóra ——— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 29. szám.

Szerda, február 5

Darányi miniszter.

Nagybecskerek, 1902. február 5.

A Darányi Ignác által vezetett föld-
művelésügyi miniszterium működése messze
túlszárnyalja e tárca jelentőségét. Darányi
Ignác miniszter igen szerényen kezdte műkö-
dését. Az ő kiváló egyéniségében és képes-
ségeiben ugyan mindig és mindenütt biz-
tak, ámde sejtelmük sem volt az emberek-
nek azokról a nagy kincsekről, a melyeket
Darányi a fejében és szívében vitt a mi-
nisteri székbe. Ezek a nagy tervek és
intenciók csak lassan, de megállapodás
nélkül fokozatosan bontakoztak ki és ered-
ményeikkel immár betöltötték az egész
országot.

Ma már mindenki érti és érzi, aki
csak a földművelésügyi tárca keretébe eső
kormányzati tények révén érdekelve van,
Darányi Ignác miniszter működésének
jótékony hatását.

A szerény falusi ember udvarára is
elhatott az egészséges, életető levegő,
melyet Darányi Ignác tisztított meg
országgraszáló intézkedéseivel. Az üdvös
intézkedések áldásait immár milliók
éltetik. Érzik és belátják a kedvező
változást. Tudják azt is, hogy az hon-
nét jön. Innét van Darányi Ignác mi-
nisternek azon határtalan népszerűsége,
mellyel az egész országban talál-
kozunk.

Darányi Ignác működésének nyoma
mélyen behatott a nemzet érzelmeibe,
felfogásába. Az ő tervei mindenfelé köz-
tetszésben részestülnek, sőt célsze üse-
gükkel, hazafiai és nemzeti célzataiknál
fogva lelkesedéssé hangolják és áldozat-
készségre ragadják honfitársaink tehetős-
jeit. Egy Kun Kocsárd, egy Pálffy Já-
nos gróf, egy Konkoly Thege Miklós és
utána bizonyára még következnek is, a
kik földbirtokaik felajánlásával sietnek

Darányi Ignác miniszter segítségére, en-
nek nagyszerű és valódi nemzeti érzésből
és fajszeretetből fakadó terve, a földmü-
ves nép megélhetésének biztosítása céljá-
ból történendő parcellázás szerencsés
keresztülvitelének előmozdítása végett.

Ilyen tények és ilyen államférfiai
működés hozzák meg nemzetátalakító
és fenntartó gyümölcseiket. Széchenyi,
Deák, Kossuth nagyságát működésüknek
hatásában és azon közkincesek áldásaiban
kell keresnünk, melyeket ugy az anyá-
giakban, mint az egész nemzet gondol-
kodásmódjának átalakítása folytán erköl-
csileg árasztották az egész magyar nem-
zetre. Darányi Ignác hazafiai érzületének,
nemzeti felfogásának karaktere immár
nagy tettekben kibontakozva áll előttünk.
Vajha teljesen kimeríthetné a haza és a
nemzet javára irányított nagyszerű terveit
és céljait teljesen elérhetné

politikai dolgok iránt és a községi választásokon
már mint teljesen szervezett párt jelent meg.
Nagy-Szent-Miklóson a legutóbbi községi válas-
tásokon az összes állásokba román nemzetiségű,
többnyire magyarellenes érzelmű jelöltjeit juttatta
be ez a párt. A közeli Sz. Csanádon szintén erősen
készülődik a románság, hogy saját jelöltjeit juttassa
be a községi állásokba. Az itteni és a környék-
beli magyarság körében a románok ezen agi-
tációja némi aggodalmat kelt, mert a kisebbsé-
gük tudatában a nemzetiségi eszmék kiélesedé-
sétől tartanak. Ennek az aggodalomnak van is
valamelyes alapja, mert például Nagy-Szent-Mik-
lóson a képviselőtestületben többségben levő román-
ok máris mozgalmat indítottak az iránt, hogy a
jegyzőkönyvek román nyelven vezettessenek.

— Fényes esküvő. Mint lapunknak Szegedről
írják, vasárnap ment végbe buzásai Eisenstädter
Nándorszegedi nagykereskedő leányának, Adélnak
esküvője Eppinger Géza budapesti nagykeres-
kedővel.

— Affaire. Lapunk felelős szerkesztője és
Billitz Béla dr. közt felmerült ügy ma délután
lovagias uton elintéztetett.

— Jegyzőválasztás Nagyjécsán. Nagyjécsáról
írják lapunknak: Folyó hó 1-én töltetett be Nagy-
Jécsa községében a G á b o r Ferenc érdemekben
megszült jegyző saját kérelmére történt nyug-
díjaztatása folytán megüresedett jegyzői állás,
a közszeretben álló esenai t. b. főszolgabíró Ke-
resztes György elnökele alatt. Ez alkalomból a
jegyzők nesztorának iskolájában fölnevelkedett
és a községben már 7 év óta megelégedésre
mint segédjegyző működő Schuld Péter okl.
jegyzőt választották egyhangulag és oly lélek-
emelő módon, hogy újonnan megválasztott jegy-
zőnk ebben láthatja eddigi működésének legszebb
jutalmát; mert Nagy Jécsán birni a községnek
osztatlan bizalmát akkor, mikor a még nem
régén lezajlott országgyűlési képviselő választások,
megyei, közs. képviselőtestületi és előljárói vá-
lasztások folytán fölkorlácolt kedélyek még le-
nem csendesedhettek és a mikor éppen ezen
választások által a pártok közötti különbözet
még inkább kiélesedett, mondjuk, ez esetben az
egész község bizalmát birni, oly dolog, hogy csak
annak lehet fogalma, ki az itteni viszonyokat ismeri.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap
reggeltől 6 óráig kezdve délig az urak részére nyitva van;
hölgyek részére minden kedden és pénteken
délutól délután 5 óráig; ugyanazon napokon este 7/6-tól
1/8-ig urak részére is. A kádfürdő egész nap
este 7/2 óráig nyitva marad.

Február 9 Szabad helyem d. u. 5 órakor.

„ 10 Közig. bizottság ülése d. e. 10 órakor.

„ 14. A kaszinó közgyűlése.

— A gör. kel. szerb egyházmegyei ülések
tegnap délelőtt vették kezdetüket Temesvárott
s három napig tartanak. Az üléseken az elnöki
tisztelet Bogdánovic Lucian budai gör. kel.
szerb püspök, a temesvári szerb püspökség ki-
nevezett adminisztrátora látja el.

— Román agitáció. Nagy Szent-Miklósról
írják: Városunknak és a közeli községeknek ro-
mán lakossága mozgolódnai kezd. A románság,
mely eddig semmiféle politikai kérdéssel sem fog-
lalkozott, mostanában élénk érdeklődést mutat a

A „TORONTÁL“ tárcája.

Kiszakított lapok.

(Egy főhadnagy naplójából.)

Nevetek, igazán jóízűen nevetem önmaga-
mat. Egy katona és naplót vezet, mint egy tizen-
hat éves bakfis, vagy szerelmes gimnazista! Ha
megtudják tisztársaim, kiüldöznék az ezredből...

Én édes Istenem, nem is olyan nagy bűn
ez. Hiszen ha bajtársaimnak mondanám el ami
szíven fekszik, azok jobban nevetnének, mint
én most. Egy katonatiszt, a ki idealista. Bizony
ez furcsa s nem is hőstetteket jegyzek, vagy
hódításokat, nem, csak szívem világát, lelke-
m érzületét.

Érzem, hogy nem katonának születtem. Egy
kis polgári hivatal inkább felelne meg nekem,
hová reggel bemegy az ember s déiben, ha haza
jön, tárt karokkal várja egy kis szépséges asszonyka,
ki belé csimpajkoldva, asztalhoz vezet, s édes
bosszúsággal mondja el, hogy mennyit kellett a
cseléddelel már megint veszekednie, s nem fogy
ki a panaszából mindaddig, míg egy torzonbörz
bajusz nem tapasztja be a csicsergő szájacskát.

Ez volna az én álmaim megvalósulása. Ek-
kor tudnám, hogy férfi vagyok s nem egy báb,
aki parancsra ide-oda ugrál, s a hegyekből és er-
dőkből ideszakadt, nadrágos ember még soha-
sem látott félvad legényeket tanítja járni, s ti-
zig számolni. Nem nekem való ez s nem is
soká bírom. Egy szép napon itt hagyom ezt a
cifra nyomorúságot, ezt a snájdíj életet. Hogy
mit fogok tenni, azt még nem tudom...

... Ma fedeztem fel őt. Stájer gyerek,
bodros szőke hajfürtökkel, piruló arccal, s még
romlatlan szívvel és lélekkel. Elpanaszolta bujtá-
banátát. Neki sincs kedve katonáskodni, de ezt
még csak elbirná valahogy, hogy van ennél
neki nagyobb baja is, — szerelmes. Szeret,
azzal a szívvel, azzal a rajongással, a melylyel
23 éves fiatalok szeretni szoktak. A leány sze-
gény, ő is az, a kaució hiányzik. Édes apja,
a penzionátus meior, sohase engedné meg, hogy
fia hütlén legyen kardbajtjához. Tanácsot kért
tőlem, tőlem, aki szintén szeretne tanácsot kérni.
Vigasztaltam, intettem, hagyjon fel ábrándjaival,
nem katonának való az. Mi másra vagyunk
hivatva, nekünk szeretni nem szabad, a haza
kivánja ezt az áldozatot tőlünk.

Micsoda frázis, milyen valótlanság, mennyire
nem érzem azt, a mit mondtam. Szegény fiu,
ha naplómát olvasná...

... Katona-temetés. — Parádés menet és
mégis meghatóbb és szomorubb, mint akármelyik
polgári temetés. Az ember megáll, ha hallja a
gyászposztóval bevont dob egyhangú méla pör-
gését, a szív összeszorul, midőn látja a baj-
társak szomorú arcát. A koporsón a csákó, a
kard s a bajtársak koszorúja. Sem szülő, sem
rokon nem megy a koporsó után, hiszen talán
még meg sem kapta a gyászhiat fia haláláról a
távol Szilézia egyik elrejtett kis falujában élő
őreg, ha meg is kapta, nincs pénze, hogy a
temetésre eljőjön olyan mesziről.

A katona-zenekar gyászinduló mellett elér a
szomorú menet a városon kívül fekvő temetőhöz.
Az elhunyt legjobb barátai a kirendelt félé századdal
tiszteleg a koporsó előtt, majd disztüzet vezényel.
Pár perc mulva ugyanazon az uton, a melyken
előbb oly szomoruan hangzott a gyászinduló,
egy divatos mars vig hangjai mellett vonul a
félszázad a kaszárnyába.

Másnap a tisztí étközében az esti bál
részleteit beszélnek meg a bajtársak s csak

LE DELICE

legjobb Vergé cigarettapapír.

— Legkedveltebb Vergé cigarettatokokcskák. —

— A cigaretta elalvás nélkül végig eg. —

Raktár: Haidegger Ödönnél Nagybecskerek

(12-19.10)

A „Hivatalos Melléklet“ 29-ik számával.

A három tagú bizottság által a terembe kért jegyzőt lelkes éljenzéssel fogadták, Keresztes tb. főbíró pedig felemelő szavakban intette az elődje szép példájára. Az újonnan választott jegyző szép szavakban megköszönte ugy a tb. főbíró, mint a képviselőtestületnek az iránta tanúsított bizalmat és jóakaratot. Lelkes éljenzés követte e szavakat. Este bankett volt, melyen Keresztes tb. főbíróon kívül a községi elöljáróság, képviselőtestület és a község színe java részt vett, könyekig megható tószót mondott Keresztes György tb. főbíró a megválasztott jegyzőre és annak agg szülőire, Rieder Vilmos dr. a főbíróra, Schuld P. mesterére Gábor Ferencre, Vasadi Balogh Béla Rieder dr. ra, főbíró a tan- testületre, majd a képviselőtestületre, stb. Megemlítendő még, hogy itt a helybeli dalárda adott a község kedves jegyzőjének szerenádát és egész éjjel igyekezett magyar nótákkal a vendégek jókedvét fokozni, fentartani, mely alkalomkor Schmidt József ig. tanító és karmester üdvözölte megválasztottat. A lakomát reggelig tartó tánc követte.

— **Gyermekhalandóság.** Erdekes statisztikát állított egybe az anyakönyvi hivatal a hét éven aluli gyermekek elhalálozásáról a legutóbbi hét esztendőről. E szerint az 1895. évben az összes halálozások 36%-a esett a hét éven aluliakra, 1896-ban 32, 1897-ben 31½, 1898-ban 34, 1899-ben 24, 1900-ban 19 és 1901-ben 17½ százalék. Ebből az összeállításból is kitűnik, hogy Nagybecskereken a gyermekhalandóság évről-évre örvendően csökken.

— **A muzslyai közbirtokosság.** Az alispán helyben hagyta a felsőmuzslyai közbirtokosság szervezési szabályrendeletét. Ebből kifolyólag a város polgármestere a közbirtokossági elöljáróság, elnök és pénztárnok megválasztása céljából határidőül február 15-ikét tűzte ki. A közbirtokossági ülésen dr. Grandjean József polgármester fog elnökölni.

— **A meglinchelt tanító.** Marosvásárhelyről jelentik: Hora és Kloska, a vad oláh vérengzők kegyetlenségeit idézi fel előttünk az az eset, melyről marosvásárhelyi levelezőnk hirt ad. Arról van szó, hogy a község oláh nyelvű és értelmű lakossága fellázadt a magyar tanító ellen és egy nyilvánosan felállított bitófára akarták felakasztani. A részletes tudósítás a következő:

Rémes éjszakát szerzett Bala község román lakossága a napokban Simon József itteni ref. tanítónak. A községben 16 magyar család lakik, mindegyik egy-egy apostola a magyar nyelvnek, úgy hogy a nagy részben oláh lakoságnak minden arra irányuló törekvése, hogy ezeket a családokat eloláhosítsák, kudarcot vallott. Leginkább haragudtak azonban a tanítóra, mert minden kísérletük éppen a tanító hazafias érzelmein törött meg. Fenyegették is ezért már többször, hogy elemézzik, de azért a tanító tovább

egy-két sajnálkozó szó hangzik még az oly váratlanul és tragikusan kimúlt „kammerad“ fölött. Szegény fiu, nem birt azzal a gondolattal megbarátkozni, hogy az nem lehet az övé, akit ő úgy szeret. Viaskodott benne a gyermeki szeretet és férfui szerelem. Az előbbi lett a győztes, kardbójtájához nem lett hűtlen . . .

*
... Sétáltam, utam a katoná temető felé vezetett. Benéztem az örök nyugalom tanyájába. Egy frissen hantolt sirdomb fölött egy szál fehér lilium volt ültetve. Egy erősebb szélroham a szárat ketté törte s a korona a sárga szirmokkal lecsüngve himbálódzott a sirdomb fölött. Megálltam. Lelki szememmel egy halvány arcú bánatos leányhát láttam a sírhoz közeledni, ott földre rogni s a liliumot víz helyett sűrűn hulló könnyeivel öntözni. A cigaretta füst a szemembe szállt, az én szemem is könnyezni kezdett . . .

*
... Csuf, borongós őszi idő, a sárguló leveleket egy-egy szélroham halomszámra rázta le a fákról. Az enyészet képe tárul az ember szeme elé, bármerre is nézzem.

A legénységet az altisztek oktatják, a tiszteknek semmi dolguk. Szobámban ülök s nézem én is az enyészet képét. Badar gondolatok töltik be fejemet. Erzem, hogy a hur teljeseen meg van feszítve s most már pattannia kell.

Holnap két váltóm jár le. Ha addig pénz nem tudok szerezni, megszüntem becsületos embernek lenni. S mire kellett a pénz? Kártyára, vagy lumpolásra? Dehogy! Cifra külsőségekre, a sok hivatalos diszebedre, egy szóval mutatni a világ előtt, hogy a katonatiszt ur, még pedig nagy ur. A pénzt hogy honnan veszi

is folytatta magyarosító törekvéseit. Mivel azonban azt tapasztalták, hogy az ijesztgetésekkel nem érnek cél, merész tetterre határozták el magukat. Vasárnap éjjel 12 órakor egy csomó ittas oláh elment a tanító lakására és fellármázva őt álmából, megkötözték és szemeláttára felállították az udvarán egy akasztófát, melyre a tanítót akarták fölkötöni. A tehetetlen ember szerencséjére odajött egy Müller Györgye nevezetű 72 éves oláh paraszt, aki azután még néhány jobb érzésű lakossal együtt lebeszélte a feldühödt embereket vadállatias tervükről s sikerült is annyira lecsillapítani a bestiákat, hogy lemondottak egyelőre a gaztettről. A szegény tanító a kiállott izgalmaktól súlyos idegbajt kapott és bezárlították a marosvásárhelyi kórházba. Az esetről jelentést tettek az illetékes hatóságoknak, de érthetetlen okokból mindeddig nem történt semmi a még mindig felizgatott lakosság megnyugtására.

— **Nagybecskerek város szegényeinek** továbbá adományoztak: Torontálmezei takarékos és hitelbank 20, Steinitzer Géza 20, Nagybecskereki takarékos és előlegegyet részvénytársulat 50, Franz J. L., 10, Annau Adám 4 korona, Pechmann Vilmos hetenkint 50 fillér. Eddig összesen befolyt 914 korona 60 fillér.

— **Államkedvezményes kereskedelem.** Egy a kereskedelmi minisztériumhoz benyújtott memorandum érdekes eszmét vet fel. Ajánlja, hogy a minisztérium tegyen végre valamit oly irányban, hogy a kereskedelem egy része a honi ipar szolgálatába szegődjék. A beadvány konkrét indítványa oda irányul, hogy a kormány azoknak a kereskedőknek, kik kizárólag a magyar iparcikkek eladására kötelezik magukat, adómentességet biztosítson, melynek maximuma 15 évre szabható. Ez persze csak külön törvény alapján történhetnék meg. Az adómentességért a minisztérium jogot nyerne arra, hogy az adómentes kereskedő raktárát bármikor átvizsgálhassa, konstatació, hogy a kereskedő magyar iparcikkek eladására vonatkozó kötelezettségének megfelel-e? A beadvány a tervek egész sorozatával bizonyítja, hogy ezen intézmény életbeléptetése igen üdvös eredményekkel volna a magyar iparra és hogy az államkedvezményes kereskedelem nélkülözhetetlen tartozéka ez államkedvezményes iparnak.

— **Vége a vadászatnak.** Szegre kerültek a gyilkos mardályok, a különféle vadászfegyverek s az általános vadászati tilalom tegnap kezdetét vette. Az ép bőrről megmenekült nyulak örömmünnyep ülnek s fityeg hányva Nimród fiait, farsangolnak s hegyen-völgyön, erdőn-mezőn lakodalmaznak. Az enyhe tél nem sok kárt tett bennük s a vadászok nem igen tizedelheték meg ökelmüket, mert a nedves, sáros idő nem volt alkalmas vadászatok rendezésére. Ha márciusban és áprilisban kedvező lesz az időjárás, akkor a tapsifülesek szépen megszaporodnak. Hogy augusztusig be ne rozsdásodjanak a fegyverek, áprilisban már lehet egy-egy lövést tenni szalonkákra.

hozza, ez nem tartozik a külvilágra s ezzel nem törődik a felsőbbiség sem. Mit tegyek, mi tévő legyek? Egy golyóval ugyan meg lehetne oldani a kérdést, de gyűlölöm a gyáva embert, aki fél az élet küzdelmeivel szembeszállni.

Elmí fogok, új élethez kezdek. Egy pár sor s rövid idő alatt megszüntem a hadsereg tagja lenni. Megírom lemondásomat a hadügyminiszterhez. A míg az megérkezik, addig állást keresek. Talán a postán fogok. Az bizonyos, hogy eleinte furessz fog esni, ha például volt tiszt szolgám oda jön s azt kérdi: „Hallja, nincs nekem Nagy-Kátáról az én Marcsántól levél?” No, de majd megszokom ezt is . . .

*
... Régi irataim rendezése közben egy itjukori bűnöm maradványára akadtam, egy naplójegyzetre, a melyet harminc év előtt írtam.

Most, hogy negyven évi szolgálat után mint tábornok az igazán jól megérdemelt nyugalomba megyek, gyerekes vágy fog el naplómot befejezni egy pár sorral. Ismét nevetek, mint akkor, midőn naplómot írni kezdtem. Tehát idealista voltam, ki rajongott a csendes, nyugalmas polgári otthon után. Egy ízben már be is adtam lemondásomat. Nem fogadták el szerencsémre. Radikálisabban segitettem bánatomon: megnöcsültem. De nem idealizmusból, hanem azért, mert ez a világ sorja s ha eleinte nem is fűzött valami nagy szerelem a feleségemhez, később megjött az is.

E naplójegyzeteket pedig átadom a betegezzel együtt főhadnagy fiának, hogy okuljon rajtam, ha netalán valamikor az idealizmus bűne is feltámadna.

Kormos Sándor.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Csütörtökön: A nevezetes kastély.
Pénteken: A notre-damei toronyőr.
Szombaton: Nebántsvirág.
Vasárnap d. u.: Babszem Jankó.
este: Flórika szerelme.

* **A sasok.** Azon a rosszakaratu fogadtatáson, a melylyel a szintársulatot fogadta a közönség, úgy látszik, szerencsésen túl esett Földesi igazgató. Az a néhány előadás, a melyben már bemutatkozott az egész társulat, hamarosan megváltoztatta indokolatlan rossz hírnevét. A tegnapi előadás még inkább hozzá fog járulni ahhoz, hogy a közönséget beszoktassa a színházba. Rövid idő alatt a második újdonság került tegnap bemutatásra: Rákosi és Guthi vígjátéka a Sasok. A Nemzeti Színház színpadáról sok gáncs és erős kritika kísérté le az érdekes társas cégnek ezt a darabját. A mi közönségünk, amely tegnap végig nézte, nem okoskodott a dráma örök törvényein, a költői igazságszolgáltatáson, hanem mulatott. Mulatott jóízűen és hangosan s vidámsága jelenetről-jelenetre csak fokozódott. A szerzők ötletessége szinte észrevétlen vitte magával a közönséget a fura helyzeteken és bohóságokon keresztül a különös megoldáshoz. A zajos sikerben derekas részük van a szereplőknek is. A darab egyetlen nagyobb női szerepét, az önértében megsértett s a csábító karjaiba kergetett nő különös vívódását jól eltalálta Nickyné. Nem volt szertelen, diszkreten, finoman játszott. Sok derűtséget keltett Madas Pista Bukics Julián hálás szerepében, megkacagták minden szavát, minden mozdulatát. Tetszett Mezei Kálmán (Focrai Gábor), a ki pompás alakot csinált a felszarvazott férjből. Jók voltak a Sas fiuk, Pápai Antal és Fodor Oszkár. Különösen tetszett Tukoray Lóránt Barnabás szerepében. Az előadás gyors és összevágó volt. (k.)

* **A megelégedett vidéki színiigazgató.** Egyáltalán nem lehet mondani, hogy a színiigazgatók az emberiség legszerényebb elemeihez tartoznak. De a mostani kassai színiigazgató, aki elcserezte az állomását Komjáthy Jánosnál Pozsonyért, határozottan nem is kíván ebben az emberi gyarlóságban tündökölni.

Mintán ő missziózni fog Pozsonyban, amelyet Kassáról nagylelkűen lemondott, ezen önfeláldozásával szemben a derék Szendrey Mihály direktor a következő pontokba foglalta össze azon feltételeket, amelyek alapján hajlandó a pozsonyi és soproni magyar színiéletet fenn tartani:

1. Kéri a színház ingyenes átengedését, fűtéssel és világítással;
2. ingyen kéri a rendőrséget és tűzoltókat;
3. hogy a kir. opera az opera személyzetét és karmestert ingyen bocsássa rendelkezésére;
4. az operapartitúrák és hangjegyek ingyenes átengedését, akár a város, akár az opera becsátja ezt rendelkezésére;
5. a jogdíjakat a város vagy a kir. opera fizesse;
6. megtehető nyári állomásokat;
7. pedig arra kér engedélyt, hogy havonként bemutathassa a belügyminiszternél számadásait, hogy a havonkénti deficitet az állam havonként kifizesse.

Eddig van. Azonban lehet, hogy még tovább is lesz. Lehet ezt még így is folytatni:

8. A városok előkelő hölgyei szolgáltatassák az operaelőadásokhoz a balletkört.
9. Broily polgármester ur játssza el Romeót.
10. A pótdátó ezentúl a színházpénztárnál kell befizetni.
11. A színiigazgató adót nem fizet.
12. Szabályrendeletbe vétessék bírság terhe mellett, hogy az előadásokat becsmerőleg bírálni nem szabad.

Ide egy pót §-ban a következő rendelkezés tétessék: A színházi kritikus, ha leszóli kritikát ír, a városból kitiltassék stb. stb.
Ha mindez így lesz: akkor, t. ország, fog ön találni a területén — egy megelégedett magyar vidéki színiigazgatót.

Esküdtársak.

Az elhagyott férj merénylete.

— Esküdtársi tárgyalás. —

Ma kezdte meg a második tárgyalást a nagybecskereki esküdtársak a következő ügyben: Olla Pál román-szárcsai származású, 24 éves ugyanottani lakos, a btkv. 279. §-ba ütköző és a 65. §-szerint minősülő szándékos emberölés kísérletének büntetése miatt állott ma törvényt a nagybecskereki esküdtársak előtt.

A tényállás röviden a következő: Olla Pálné, született Csika Mária félelmi házasság után férjét elhagyta s visszatért szüleihez Ozorára. Mult évi augusztus 24-ikén pert indított férje ellen visszahagyott ingóságai kiadása iránt. Ezen pör tárgyalására a módosi kir. járásbíró 1901. évi október 16. napját tűzte ki, mely napon a reggeli órákban Olla Pálné, ennek anyja Csika Mária és Cárán Péter a Vászits Csema módosi kocsimájában várták a tárgyalás kezdetét.

Kevés idő múlva ugyanezen kocsimájában ment Olla Pál terhelts és meglátva feleségét, elkezdett kiabálni, hogy nem fognak törvénybe menni, ő maga fog itélni.

A kocsimájós figyelmeztetésére csendesebben kezdett beszélni, majd a nejehez ment és hívta őt, hogy menjen vissza hozzá, béküljenek ki. Ez alatt magához vonta feleségét és zsebéből kivette kését és azt nejeének mellébe dofa. A megszurtt asszony elmenekült, de a terhelts üldözőbe vette. Cárán Péter a sértettségére ment s csak nagy nehezen tudta kicsavarni terheit kezéből a kést.

Az ekként okozott sérülése a sértettnek három hét alatt gyógyult.

A bíróság következőkép alakult meg:

Elnök: Polgár Sándor dr.

Szavazó-bírák: Kövér Lajos, Selymessy Sándor dr.

Jegyző: Horváth Géza.

Ügyész: Wiedorn Adolf dr.

Védő: Stassik Ferenc dr.

Szakértők: Fialowski Béla dr., Krsztonovics István.

Tolmácsok: Jankovits Athanasz, Vulkán Mátyás.

Esküdtek a következők: Bankó István, Hamza János, Annau Adám, Paunkics Vlad, Maletics János, Gyertyánffy Andor, Antal Elek, ifj. Forró Miklós, Drenda Mózes, Nikolics Szilárd, Fáy Andor, Eisenstädter Ignác.

A tárgyalás vádolt kihallgatásával vette kezdetét, aki elég terjedelmesen és szokatlan bőbeszédűséggel adja elő az esetet.

Utána az orvosszakértők kihallgatása következett, amivel aztán a délelőtti tárgyalás véget ért.

A délután 3 órakor folytatott tárgyaláson a tanukat hallgatták ki. Ítélet az esti órákban várható.

§ **Agyonvert béresgazda.** Tegnap este hét órakor fejezték be két napig tartó tárgyalás után Jegerác Lyuba bűnügyét. Wiedorn Adolf dr. kir. ügyész nagyobb szabású, szépen csoportosított vádbeszéde után Láng Béla dr. mondotta el nagy hatással, lendületes és alapos jogi tudásra való védőbeszédét, amely után az esküdtek visszavonultak. Az esküdtek verdiktje alapján, mely bűnösnek mondotta ki vádlottat az emberölés büntetében, a bíróság Jegerác Lyubát tizenkét évi fegyházra ítélte. Az ítélet jogerős.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése február 5-én

— Távirati tudósítás. —

Budapest, február 5.

Lassan, vontatottan folyik a költségvetési vita. Az általános vitához még egész sereg szónok van feliratkozva. Sok köztük az új, a kik most készülnek az első szereplésre

Ilyen volt a mai első felszólalás is. Hollaky Imre beszélt a javaslat mellett. Utána Haydin Imre szólalt fel. Ujat egyik sem mondott, ép olyan kevésbé mint Bó József függetlenségi, aki a régi kitaposott mederben bírálta a javaslatokat. Egy kis élénkséget szerzett Wilcsek Frigyes felekezeti színezetű beszéde. A mai vita szónokainak a sorát Ver-tán Endre zárta be, aki után Zbo-

ray Aladár interpellált a kereskedelmi bank ismeretes ügyében Interpellációját az összkormányhoz intézte, mert a kormány nem gyakorolt elég felügyeletet a tekintetben, hogy a bank a kormány által adott kedvezményeket mire fordítja. Felemlítette interpellációjában, hogy Tisza István az összeférhetlenségi törvénnyel takaródzott, mikor lemondott állásáról s nem említette meg lemondó levelében az igazi okot, ami őt valószínűleg a lemondásra bírta.

Tisza István személyes kérdésben felelt. Más indokok — ugymond — nem vezették lemondásánál, mint az összeférhetlenség. Ezt becsületszavára kijelenti. Aki ezzel szemben sem ad neki hitelt, a legperfidebb, leggaládabb rágalomnak mondja. Ha tudta volt, hogy ezt most neki szeméretetik, megmaradt volna állásában és minden felelősséget elvállalt volna.

Az interpellációt kiadták a kormánynak.

Jogi reform Németországban.

Budapest, febr. 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Berlinből jelentik, a hivatalos lap ma közzé teszi azt a leiratot, mely szerint nemcsak a gimnáziumot, hanem a reáliskolát végzett növendékek is beiratkozhatnak a jogi fakultásra.

Bányakatasztrófa.

Budapest, febr. 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Petrozsényből jelentik, hogy a petrilliai Deák-bányában tegnap dében tizenkét órakor nagy robbanás történt. A robbanás a negyedik szinten husz bányász ért, a kik közül délután három órakor három holtan, hetet összeégetten, életszélyes sebesüléssel huztak ki a bányából. A szerencsétlenség nagysága és oka még ismeretlen.

Kína és Korea.

Budapest, február 5. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szent Pétervárról jelentik, a Kína és Korea között kitört határviellongás ma ismétlődött. A kínai csapatok a határszéki városokban borzasztó pusztítást visznek véghez.

Viharok.

Budapest, febr. 5. (A „Torontál” ered. táv.) Milanói jelentések szerint Felső-Olaszországban tegnap ismét erős hózivatar volt. A Garda tó mentén két nap óta szakadatlanul esik az eső. Nagy áradásoktól tartanak.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1902. február 5.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései.

B u z a	K i l ó s	50 kilogr. ára		50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig	kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki új	76	9.35	9.55	80	9.70
Pestvidéki új	76	9.30	9.45	80	9.65
Bánsági új	76	9.25	9.45	80	0.—
Bácskai új	76	9.40	9.65	80	0.—
R o z s új elsőrendű		70—72	7.85	7.90	
„ „ „ másodikrendű		—	7.70	7.80	
Á r p a „ „ lakarmány		60—62	6.10	6.20	
„ „ „ égetni való		62—64	5.75	6.—	
„ „ „ sörfőzésre való		64—66	0.—	0.—	
Z a b „ „ „		39—41	7.35	7.60	
Tengeri ő „ „ „ bányási		—	0.—	0.—	
„ „ „ másnemű		—	0.—	0.—	

Határidő-üzlet.

Budapest, febr. 5. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) Készáruban csöndes irányzat mellett gyenge volt a forgalom. Déli zárhatkor a határidőüzletben következők voltak a hivatalos árjegyzések:

Buza 1902. áprilisra	9.60—9.61
„ 1902. októberre	8.48—8.49
Rozs 1902. áprilisra	8.02—8.03
Tengeri 1902. májusra	5.47—5.48
Zab 1902. áprilisra	7.48—7.49

KÖZGAZDASÁG.

Takarékpénztári közgyűlések.

- Február 9. „A módosi takarékpénztár” közgyűlése.
 „ 9. „A torontálvármegyei központi hitelszövetkezet” közgyűlése.
 „ 13. „Az istvánföldi takaré- és hitel-egylet mint részvénytársaság” közgyűlése.
 „ 15. „Az ittebei takarékpénztár részvénytársaság” közgyűlése.
 „ 16. „A beodra-karlovai önszegélyző szövetkezet” közgyűlése.
 „ 16. „A beodra-karlovai takaré- és előleg-szövetkezet” közgyűlése.
 „ 18. „A nagyszentmiklósi népbank mint részvénytársaság” közgyűlése.
 „ 23. „A zichyfalvai takaré- és hitelegylet mint részvénytársaság” közgyűlése.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, szerda, 1902. február 5-én:

Kadétkisasszony.

Nagy vig operette 3 felvonásban. Irta: Pásztor Árpád. Zenéjét szerzette: Mader Raul.

Személyek:

- Mr. George Williamson, Indiai angol kereskedő — Vedász Lajos
 Miss L. Lucy, leánya — Léway Margit
 Mr. Bill, fia — Szabó Pál
 Leillah Utah — Szessy Sz.
 Rob Roberts on, tengerész-hadnagy — Viola József
 Vatikós Tottó, tengerész-kapitány — Polgár Béla
 Mrs. Daise Happy, a brightoni lakótulajdonosa — Palotainé
 Dr. Black — Madas Pista
 Dr. Slack — Köhalmi Andor
 Dr. Frig — *Happylak ideggyógyos — Fodor Oskár
 Dr. Bog — Tukoray Lorant
 Mari, szobaleány — Gömöri Vilma
 Egy tüzoltó — Török Sándor
 Targoncás — Iván Sándor
 Egy tengerész — Kádár György
 A kirándulás rendezője — Papai Antal
 Egy hölgy — Mezeyné

Fürdővendégek, tengerészek, szolgák.

Történik az I. felvonás Williamson házában. A II. felvonás Brightonban. A III. felvonás a Happylak nagytérképében.

Kezdeté 8 órakor.

Holnap, csütörtökön, február hó 6-án:

itt először:

A nevezetes kastély

Bisson vígjátéka.

Nyitott.

Leghathatósabb arzen-vas-víz

vérzegénység, női betegségek, ideg- és hőrbetegségek ellen. Kapható valamennyi gyógyszerárban és gyógyszerkereskedésben (drogustáknál). (71—202)

* Az e rovat alatt közzétett nem vállal felelősséget a szerk.

Vonalok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekéről.

Ervényes 1901. október hó 1-től.

Érkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:

- Zombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
 Pancsováról: délelőtt 7 óra 55 p.; délután 5 óra 55 p.
 Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
 Varsceczről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
 Alibunárról: este 7 óra 23 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányú vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 55 p.; délután 4 óra 35 p.; éjjel 10 óra 33 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:

- Zombolyára: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
 Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
 Temesvárra: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
 Varsceczre: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
 Alibunárra: reggel 8 óra 25 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányú vonalon) reggel 8 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 13 p.; este 6 óra 40 p.
 Karlova—Nagy-Kikindára: reggel 5 óra 58 p.

Meghívás.

A nagyszentmiklósi népbank mint részvénytársaság Szerb-Nagy-Szent-Miklóson folyó évi február hó 23-án délelőtt fél 9 órakor az intézet helyiségében tartja

XVII. rendes közgyűlését,

melyre a t. c. részvényesek ezennel tisztelettel meghívattak.

Tárgyalási sorrend:

1. Intézeti elnök megválasztása.
2. Két jegyzőkönyvhitelítő kijelölése.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzletéről. Az évi zármérleg jóváhagyása, a felmentvény megadása és a tiszta jövedelem feletti intézkedés.
4. Szabályszerűen bejelentett indítványok esetleges tárgyalása.
5. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság szabályszerű kiegészítése, illetve megválasztása.

Nagy-Szent-Miklós, 1902. január hó 22-én.

Az igazgatóság.

Mérleg-számla. Vagyon: Pénztár készlet 20.732.44; Váltó tárca 663.208.68; Ingatlanok 30.156.97; Előlegek heti betét könyvekre 19.236.98; Előlegek zálogokra 12.751.60; Folyó számla adósok 13.111.08; Lettár számla 2520. Összesen: 761.717.75 korona. Teher: Részvénytőke 200.000; Tartaléktőke 21.600; Takarékbetétek 391.353.21; Visszlezámitott váltók 122.100; Fel nem vett osztalék 80; Atmeneti kamatok 10.530; Nyereség 16.054.54. Összesen: 761.717.75 korona. Nagy-Szent-Miklós, 1901. december hó 31-én. Bayer Gyula s. k., vezérigazgató. Piffkó Mihály s. k., fő könyvelő. Mattiza József s. k., pénztárnok. Asprits Szilárd s. k., könyvelő.

Jelen mérleg-számla általunk, mint felügyelők által, a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítván, helyesnek találtatott.

Nagy-Szent-Miklóson, 1902. évi január hó 28-án.

137-11

A felügyelő-bizottság:

Faluajtár István s. k., felügyelő. Kotzó László s. k., felügyelő. Müller János s. k., felügyelő. Mausz János s. k., felügyelő.

Nagybecskerek r. t. város polgármesterétől.

188. ki. szám. 1902.

134-3.2

HIRDETMEY.

Nagybecskerek város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a város területén belől, a Béga nagyhid feletti szakaszon partbiztosítási védmunkálatokat eszközöltet, melyhez 10799 rőzsökéve szükséges, mely rőzsökék beszerzése céljából 1902. évi február hó 14-én délelőtti 9 órájára nyilvános zárt versenytárgyalást tűz ki.

Felhívattak mindazok, kik ezen rőzsökék szállítására vállalkozni szándékoznak, hogy 1 kor. bélyeggel és az ajánlati összegnek megfelelő 10% bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a fenti napig a verseny tárgyalásával megbízott II. tanácsnoknál betérjesszék, mert ezen határidő után érkezett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A részletes vállalati feltételek a versenytárgyalás napjáig a hivatalos órák alatt a második tanácsnoki hivatalban betekintheők

Nagybecskereken, 1902. évi február hó 3-án

Dr. Grandjean József,
polgármester.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, akik érte irnak. Ez a legbámulatreméltóbb csodáorvosság, mely megmentett ezeket, akik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarzó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható s mindazok, akik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, ahol a megerősítés szükséges, csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a State Medical Institute-nak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Mindenki írhat érette bárholon magyarul, mire tróktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarzó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni.

A levelet így kell címezni:

State Medical Institute, 16.

Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika.

A levelek mindig bérmentesítendőek.

Hirdetések

gyárosoknak, kereskedőknek és iparosoknak, saját érdekük, hogy gyártmányaikat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék.

A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy a ki nem hirdet, az maga ellen vét!

Hirdetések felvételnek a „Torontál” kiadóhivatalában

KIADO LAKÁS.

A Ferenc József-téren, az első emeleten, négy szoba, fürdőszoba, valamint a szükséges mellék-helyiségekből álló

urilakás

azonnal, vagy május 1-től fogva bérheadandó.

Közelebbit Bauer Pál üzletében.

Táncziskola.

Van szerencsém a t. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a

lavaszi táncztanfolyamot

legközelebb megkezdem.

Jelentkezéseket február hó közepétől fogadok el.

Hivatkozással e téren való hosszú működésemre, mely mindig a t. közönség elismerésével találkozott, kérem ezen táncztanfolyamra b. pártfogásukat.

— Bővebbet a falragaszok. —

Kiváló tisztelettel

GEIDUSCHEK JÓZSEF.

NEM BOLDOG A MAGYAR!

ezt hallani uton-utfelen, pedig csak tőlünk függ, hogy boldogak lehessünk.

MILLIÓK

mennek ki tőlünk külföldre, különösen Ausztriába butorokért, holott ha az a pénz idehaza maradna, föllendülne a hazai ipar és kereskedelem. Próbálják meg azok, akik kételkednek és fődözzek idehaza szükségletüket. SZERENCSES ÉS BOLDOG az, aki butorszükségletét a Nagybecskereken 40 év óta fennálló

BENCZE ANTAL ÉS FIA

ezégnél szerzi be, ahol minden egyes darab idehaza készül. Szolid és tartós kivitelű minden tárgy, ami az üzletből kimegy. Otthonát tehát mindenki kedvessé és kellemessé teheti, ha a gazdag választéku butorraktárunkból szerzi be szükségleteit. Az árak minden igénynek megfelelőek és határozottan előnyösebbek, mint a külföldiek. — Kapcsolatban áll üzlettel a temetkezési intézet, amely elvállalja a drága halottak illő végtisztességadását és fölmenti a gondoktól a megszorodott családtagokat, amennyiben a legapróbb részletekig menő figyelemmel intézkedik a kívánatos eltakarításról.

88-40.4

851/902.

123-22

Pályázati hirdetmény.

Bók a községnél évi 1200 korona fizetéssel, 360 korona lakbér és 240 korona uti átalánnyal javadalmazott közégi jegyzői, továbbá évi 1000 korona fizetéssel javadalmazott segédjegyzői állás, végre évi 720 korona fizetéssel javadalmazott 1-1 községi irnoki állás választás útján betöltendő lévén, felhívattak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy törvényes képesítésüket és eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket február hó 20 ig ezen hivatalhoz juttassák.

A kérvényben említés teendő arról is, vajjon az illető a szerb nyelvet szóban és írásban bírja-e.

Módoson, 1902. évi február hó 1-én.

Steinbach Antal,
főszolgabíró.

A lulirott házában, azonnal való beköltözködésre, kiadó két egymásba nyíló, egy utcai és egy udvari,

butorozott szoba,

esetleg hozzá még egy legény-szoba is.

Menczer Lipót.

Melencei-utj 289/7.

44-x.9

NYOMDÁSZ-TANULÓNAK

JÓ HÁZBÓL VALÓ FIU

FELVÉTETIK.

BŐVEBBET E LAP KIADÓHIVATALÁBAN.

(42-x.25)

Kereskedők olcsón kapnak

cirokseprőket

esztergált nyelekkel, tetszetősen és jól készítve

128-3.3

a nagybecskereki kir. trvszéki fogháznál.

Egy nagy ruha-mángorló

azonnal elado.

118-3.2

Bővebbet a kiadóhivatalban.